

21.02.24
Укр.мова

Клас: 6-А (2гр.), 6-Б (1гр.)
Вч.: Харенко Ю.А.

Відмінювання дробових і збірних числівників

Мета уроку:

- ▶ **Мета:** повторити загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль числівника як самостійної частини мови, розряди, будову, ознайомити із відмінюванням кількісних числівників;
- ▶ розвивати вміння відмінювати числівники, визначати їх граматичні ознаки, синтаксичну роль, розряд за значенням, вживання з іменниками, удосконалювати творчі навички;
- ▶ виховувати культуру мови та мовлення.

ПРИГАДАЙМО!

1. Розминка «Мовний двобій» (учні ставлять питання один одному)

- ▶ Яка частина мови називається числівником?
- ▶ Які функції він виконує в мовленні?
- ▶ Які числівники називаються кількісними?
- ▶ Які - порядковими?
- ▶ Як змінюються кількісні?
- ▶ Як - порядкові?
- ▶ Яка синтаксична роль числівника?
- ▶ Кількісні на які групи поділяються?
- ▶ Які граматичні ознаки кожна група має?
- ▶ Які є за будовою?
- ▶ Як пишуться складні і складені?
- ▶ Як відмінюються числівники 50-80?
- ▶ Назви сотень - 200 - 900?

Укажіть розряд кількісних числівників

**Триста, шостий, двоє, одна друга,
чверть, тридцять один, восьмеро,
половина, трійка, півтора,
кількадесят**

Знайди помилку

двоє хлопців
семеро саней
п`ятеро пнів
восьмеро учениць
дев`ятеро каченят

троє коней
десятеро лошат
десятеро вікон
семеро олівців
шестеро дверей

Вивчення нового матеріалу

Відмінювання дробових і збірних числівників

Н	Дв ^і п'ят ^і	Шість десятих
Р	Дво ^{ох} п'ят ^{их}	Шести десятих
Д	Дво ^{ом} п'ят ^{им}	Шести десятим
З	Дв ^і п'ят ^і	Шість десятих
Ор.	Дво ^{ма} п'ят ^{ими}	Шістьма десятими
М	(на) дво ^{ох} п'ят ^{их}	(на) шести десятих

У дробових числівниках кожену частину відмінюємо окремо: І частину, як кількісний числівник, а II - як порядковий.

Дробові числівники **півтора, півтори, півтора** не відмінюємо: **півтора відра, півтори тисячі**

Дробові числівники можемо позначати іменниками:

$\frac{1}{2}$ — половина; $\frac{1}{3}$ — третина; $\frac{1}{4}$ — чверть

$\frac{1}{2}$ склянки; $\frac{1}{3}$ шляху; $\frac{1}{4}$ року

Прочитайте вголос математичні вирази, чітко вимовляючи слова

Зразок: до однієї і двох шостих додати сім восьмих

1. До $7/5 + 1/2$
2. Від $9/5 - 3/6$
3. Від $90,6 - 14$
4. До $6 \frac{3}{4} + 2/7$

Провідміняйте усно числівник
чотири й шість десятих

Відмінок	
Називний	скільки?
Родовий	скільких?
Давальний	скільким?
Знахідний	скільки? скільких?
Орудний	скількима?
Місцевий	(на) скільких?

Відмінювання збірних числівників

	Ціле число (кількісний)	Збірний числівник (кількісний)
Н	чотири	четверо
Р	чотирьох	чотирьох
Д	чотирьом	чотирьом
Зн	чотири, чотирьох	четверо, чотирьох
Ор	чотирма	чотирма
М	(на) чотирьох	(на) чотирьох

Збірні числівники (двоє, троє і т.д.) у непрямих відмінках мають такі самі відмінкові форми, як і відповідні кількісні числівники (цілі числа).

Числівники **обидва, обидві, обоє** відмінюємо як числівник **два**.

Від поданих числівників утворіть збірні числівники.
Складіть з одним із них словосполучення та
провідмініяйте його

Дев'ять, двадцять, тридцять,
сімдесят, одинадцять,
вісімдесят, дві, сімнадцять.

Довідка: збірні числівники
можна утворити від 2 до 20, 30

Відмінок	З
Називний	скільки?
Родовий	скільких?
Давальний	скільким?
Знахідний	скільки? скільких?
Орудний	скількима?
Місцевий	(на) скільких?

Робота з підручником

■ **442** **Запиши** дати словами, використовуючи порядкові числівники.

16.10; 24.11; 05.12; 18.08; 02.03; 15.02.

■ **437** **Перепиши**, замінюючи цифри словами. **Зроби** висновок про те, у якому відмінку ми поєднуємо іменники з дробовими числівниками.

$\frac{1}{4}$ класу, $\frac{4}{5}$ грама, $\frac{2}{3}$ дня, $\frac{1}{2}$ години, $\frac{6}{5}$ кілограма, $\frac{3}{7}$ мільйона, $\frac{1}{3}$ мільярда, $\frac{3}{4}$ тижня, $\frac{1}{5}$ гектара, $\frac{3}{8}$ відсотка.

■ **439** У кожній парі числівників **вибери** й **запиши** той, який утворений правильно.

Двомстам — двумстам, шестистами — шістьмастами, тисячу п'ятий — тисяча п'ятий, дві п'яті — дві п'ятих, півтори сотні — півтора сотні, на кількастах — на кількохстах.

Перевір себе

Як правильно
відмінювати дробові
числівники?

Як правильно
відмінювати збірні
числівники?

Що можу сказати про
півтора, півтори,
півторааста?

Що знаю про обидва,
обидві, обоє?

Домашнє завдання:

Вивчити правила - урок 90-91;
Провідміняти у зошиті
числівники $1/2$, $2/5$, восмеро,
десятеро.